

Indeks potrošačkih cijena (CPI) Novembar 2012. godine

Mjesečna deflacija u novembru iznosila -0,1%, dok je godišnja inflacija ostala na nivou od +5,2%

Mjesečna deflacija u novembru, mjerena indeksom potrošačkih cijena iznosila je -0,1%, dok je godišnja iznosila +5,2%. Najveći uticaj na mjesečnu stopu deflacije imali su pad cijena voća i povrća; goriva i maziva; usluga smještaja; telefonske i telefaks opreme; usluga ishrane u kafeima, barovima i kioscima.

Posmatrano po glavnim grupama, mjesečni pad cijena zabilježen je grupama: Hoteli i restorani (-1,4%); Prevoz (-0,7%); Hrana i bezalkoholna pića (-0,3%); Komunikacije (-0,3%); Rekreacija i kultura (-0,2%); Pokućstvo i rutinsko održavanje stana (-0,1%), dok je rast cijena zabilježen u grupama: Odjeća i obuća (+2,3%); Alkoholna pića i duvan (+0,2%); Ostali proizvodi i usluge (+0,2%). Cijene u grupama: Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva; Zdravlje; Obrazovanje, su ostale na nivou iz prethodnog mjeseca.

Pozitivne godišnje stope inflacije u novembru zabilježene su u grupama: Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (+11,0%); Alkoholna pića i duvan (+10,7%); Hrana i bezalkoholna pića (+6,9%); Odjeća i obuća (+4,6%); Rekreacija i kultura (+3,6%); Komunikacije (+3,4%); Hoteli i restorani (+2,2%); Prevoz (+2,1%); Zdravlje (+0,6%), dok su negativne godišnje stope inflacije zabilježene u grupama: Ostali proizvodi i usluge (-3,0%); Pokućstvo i rutinsko održavanje stana (-0,8%).

**Grafik 1. Indeks potrošačkih cijena (CPI),
godišnje stope inflacije**

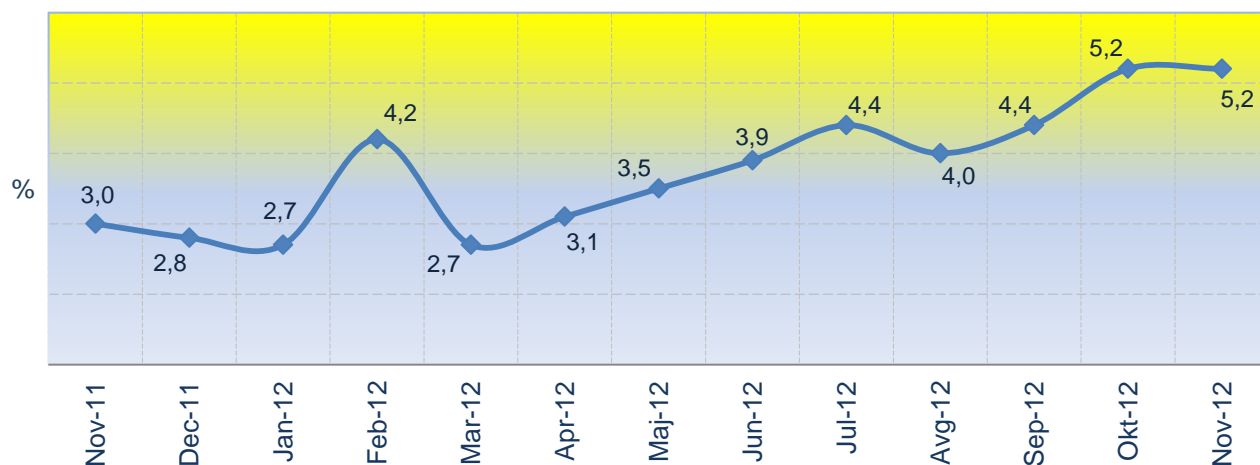

Tabela 1. Stope inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena, u %

Naziv	Ponderi ‰	Nov 2012 Ø 2011	Nov 2012 Okt 2012	Nov 2012 Nov 2011	Jan-Nov 2012 Jan-Nov 2011
00 CPI - ukupno	1 000,0	6,1	-0,1	5,2	4,1
01 Hrana i bezalkoholna pića	375,5	6,9	-0,3	6,9	3,9
02 Alkoholna pića i duvan	37,2	17,1	0,2	10,7	17,3
03 Odjeća i obuća	76,1	5,9	2,3	4,6	-0,3
04 Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	128,7	12,7	0,0	11,0	9,6
05 Pokućstvo i rutinsko održavanje stana	49,4	-0,7	-0,1	-0,8	0,0
06 Zdravlje	28,0	3,9	0,0	0,6	3,6
07 Prevoz	121,6	3,2	-0,7	2,1	2,8
08 Komunikacije	55,8	3,8	-0,3	3,4	2,2
09 Rekreacija i kultura	32,1	3,4	-0,2	3,6	2,0
10 Obrazovanje	21,8	-0,2	0,0	0,0	-0,2
11 Hoteli i restorani	29,6	1,7	-1,4	2,2	3,7
12 Ostali proizvodi i usluge	44,2	-1,0	0,2	-3,0	-0,1

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u %), novembar 2012.

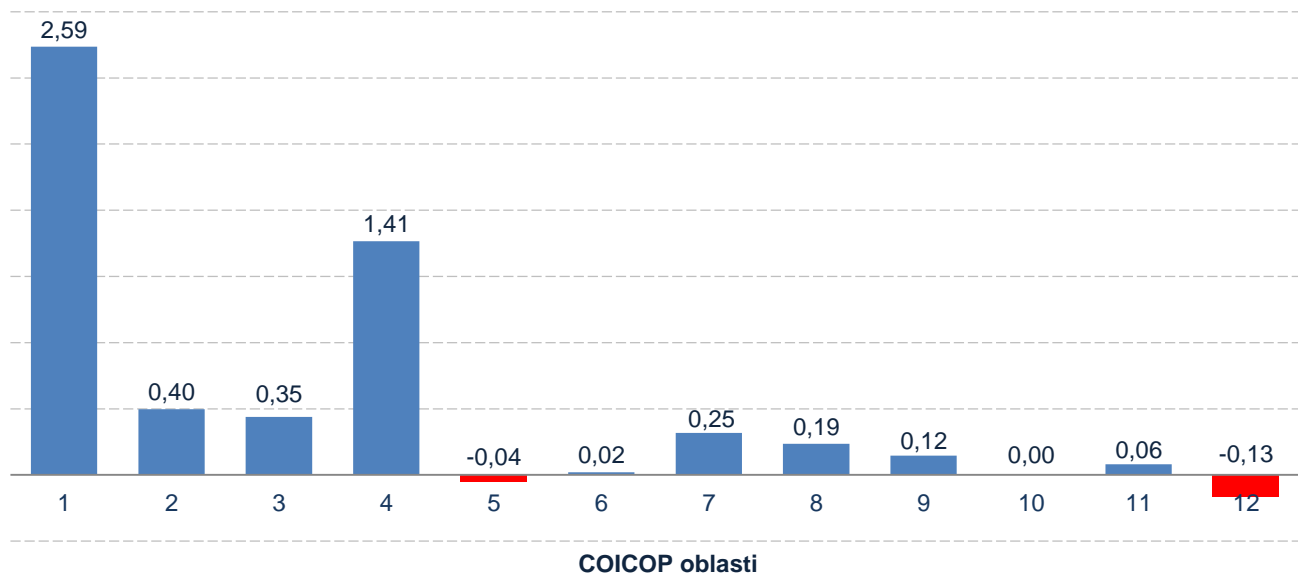

Tabela 2. Stope inflacije prikazane preko oblasti, grupa mjerene CPI-om, u %

COICOP /HICP	Naziv	Ponderi ‰	Nov 2012 Ø 2011	Nov 2012 Okt 2012	Nov 2012 Nov 2011	Jan-Nov 2012 Jan-Nov 2011
00	CPI - ukupno	1 000,0	6,1	-0,1	5,2	4,1
01	HRANA I BEZALKOHOLNA PIĆA	375,5	6,9	-0,3	6,9	3,9
011	Hrana	354,6	6,8	-0,3	6,8	3,8
012	Bezalkoholna pića	20,9	8,8	0,6	8,2	5,7
02	ALKOHOLNA PIĆA I DUVAN	37,2	17,1	0,2	10,7	17,3
021	Alkoholna pića	15,4	5,3	0,4	2,7	4,5
022	Duvan	21,8	25,4	0,0	16,5	26,6
03	ODJEĆA I OBUĆA	76,1	5,9	2,3	4,6	-0,3
031	Odjeća	44,5	11,0	2,7	8,9	0,9
032	Obuća	31,6	-1,2	1,7	-1,4	-2,2
04	STANOVANJE, VODA, STRUJA, GAS I DRUGA GORIVA	128,7	12,7	0,0	11,0	9,6
041	Stvarne rente	11,1	-3,0	0,0	-3,0	-0,4
043	Održavanje i popravka stanova	8,8	-2,5	0,0	-0,3	-2,5
044	Snabdijevanje vodom i druge usluge vezane za stan	13,9	18,2	0,0	0,0	22,8
045	Električna energija, gas i ostala goriva	94,9	14,7	0,0	15,5	9,9
05	POKUĆSTVO I RUTINSKO ODRŽAVANJE STANA	49,4	-0,7	-0,1	-0,8	0,0
051	Namještaj, pokućstvo, tepisi i ostale podne prostirke	12,6	-5,7	-0,3	-4,8	-2,1
052	Tekstilni proizvodi za domaćinstvo	2,5	12,7	0,0	9,7	10,8
053	Aparati za domaćinstvo	15,1	1,0	0,0	0,9	0,2
054	Staklarija, pribor za jelo i kućne potrebštine	1,9	-0,1	0,0	-0,5	0,9
055	Alati i razne potrebštine za kuću i vrt	1,6	4,6	0,0	2,9	2,9
056	Proizvodi i usluge za rutinsko održavanje stana	15,7	-1,4	0,1	-1,2	-1,2
06	ZDRAVLJE	28,0	3,9	0,0	0,6	3,6
061	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	20,0	4,5	0,0	0,8	4,0
062	Nebolničke usluge	8,0	2,5	0,0	0,0	2,7

07	PREVOZ	121,6	3,2	-0,7	2,1	2,8
071	Kupovina vozila	13,3	-0,1	0,0	-0,1	0,0
072	Troškovi korišćenja i održavanja vozila	68,3	4,2	-1,2	3,5	3,4
073	Usluge prevoza	40,0	2,2	-0,1	0,2	2,7
08	KOMUNIKACIJE	55,8	3,8	-0,3	3,4	2,2
081	Poštanske usluge	2,1	6,0	0,0	0,0	6,9
08.x	Telefonska i telefaks oprema, telefonske i telefaks usluge	53,7	3,8	-0,3	3,5	2,2
09	REKREACIJA I KULTURA	32,1	3,4	-0,2	3,6	2,0
091	Audio-video, fotografska i oprema za obradu podataka	8,3	-8,1	-0,9	-6,8	-4,9
092	Ostala veća trajna dobra za rekreaciju i kulturu	0,3	1,2	0,3	1,0	0,6
093	Ostala rekreaciona oprema, cvijeće i kućni ljubimci	3,3	0,1	0,0	0,2	0,0
094	Rekreacione i kulturne usluge	1,3	7,7	0,0	7,5	3,7
095	Novine, knjige i kancelarijski pribor	18,9	9,1	0,0	8,8	5,4
10	OBRAZOVANJE	21,8	-0,2	0,0	0,0	-0,2
10x	Predškolsko i osnovno obrazovanje, više i visoko obrazovanje	21,8	-0,2	0,0	0,0	-0,2
11	HOTELI I RESTORANI	29,6	1,7	-1,4	2,2	3,7
111	Usluge ishrane	20,6	1,1	-0,6	1,7	0,4
112	Usluge smještaja	9,0	1,9	-3,4	0,9	13,1
12	OSTALI PROIZVODI I USLUGE	44,2	-1,0	0,2	-3,0	-0,1
121	Lična njega	37,2	-0,8	0,1	-2,8	0,0
123	Lični predmeti	3,2	-4,6	0,8	-7,7	-1,8
124	Socijalna zaštita	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
125	Osiguranje	0,6	3,9	0,0	0,0	4,3
126	Finansijske usluge	2,0	-0,7	0,0	-0,7	-0,5
127	Ostale usluge	0,2	-1,2	0,0	0,0	-1,2

Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesečnu stopu inflacije, nov. 2012.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Mjesečna inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
031	Odjeća	44,5	2,7	0,12
032	Obuća	31,6	1,7	0,05
012	Bezalkoholna pića	20,9	0,6	0,01
021	Alkoholna pića	15,4	0,4	0,01
<hr/>				
091	Audio-video, fotografska i oprema za obradu podataka	8,3	-0,9	-0,01
111	Usluge ishrane	20,6	-0,6	-0,01
08.x	Telefonska i telefaks oprema, telefonske i telefaks usluge	53,7	-0,3	-0,02
112	Usluge smještaja	9,0	-3,4	-0,03
072	Troškovi korišćenja i održavanja vozila	68,3	-1,2	-0,08
011	Hrana	354,6	-0,3	-0,11

Tabela 4. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije, nov. 2012.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Godišnja inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
011	Hrana	354,6	6,8	2,41
045	Električna energija, gas i ostala goriva	94,9	15,5	1,47
031	Odjeća	44,5	8,9	0,40
022	Duvan	21,8	16,5	0,36
072	Troškovi korišćenja i održavanja vozila	68,3	3,5	0,24
08.x	Telefonska i telefaks oprema, telefonske i telefaks usluge	53,7	3,5	0,19
012	Bezalkoholna pića	20,9	8,2	0,17
095	Novine, knjige i kancelarijski pribor	18,9	8,8	0,17
021	Alkoholna pića	15,4	2,7	0,04
111	Usluge ishrane	20,6	1,7	0,03
052	Tekstilni proizvodi za domaćinstvo	2,5	9,7	0,02
061	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	20,0	0,8	0,02
053	Aparati za domaćinstvo	15,1	0,9	0,01
094	Rekreacione i kulturne usluge	1,3	7,5	0,01
073	Transportne usluge	40,0	0,2	0,01
<hr/>				
056	Proizvodi i usluge za rutinsko održavanje stana	15,7	-1,2	-0,02
123	Lični predmeti	3,2	-7,7	-0,02
041	Stvarne rente	11,1	-3,0	-0,03
032	Obuća	31,6	-1,4	-0,04
091	Audio-video, fotografska i oprema za obradu podataka	8,3	-6,8	-0,06
051	Namještaj, pokućstvo, tepisi i ostale podne prostirke	12,6	-4,8	-0,06
121	Lična njega	37,2	-2,8	-0,11

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Indeksi potrošačkih cijena (CPI) su najvažniji kratkoročni indikatori i osnova za donošenje odluka u oblasti ekonomije i finansija. Od januara 2009. godine koriste se kao *zvanična mjera inflacije* u Crnoj Gori.

Indeks potrošačkih cijena koristi se za usklađivanje plata i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, te penzija i socijalnih davanja. Takođe se koristi za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks potrošačkih cijena se definiše kao mjera prosječne promjene cijena fiksne korpe roba i usluga koje domaćinstvo kupuje u cilju zadovoljenja svojih potreba.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena izražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćoj teritoriji.

Lista proizvoda se redovno revidira kako bi se očuvala njena reprezentativnost u pogledu strukture potrošnje i navika potrošača.

Podaci se publikuju 15-tog u mjesecu za prethodni mjesec na našem web sajtu www.monstat.org

Uticaj pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data podgrupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu. Na primjer, ako tokom određenog mjeseca cijene hljeba porastu za 10%, ovo će uticati na rast inflacije za oko 0.5% ($10 \cdot 5\% = 0.5\%$ - pošto je učešće hljeba u ukupnim troškovima 5%). Međutim, ako cijene lijekova zabilježe rast od 12%, ovo bi povećalo inflaciju za 0.06% ($12 \cdot 0.5\% = 0.06\%$ - pošto je učešće lijekova u ukupnim troškovima 0.5%). Ovaj jednostavan primjer pokazuje koliko veliki uticaj imaju ponderi na konačnu cifru koja prikazuje inflaciju.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Miroslav PEJOVIĆ

Tel. +382-20-230 805

contact@monstat.org

